

APLE GĪVENĒMA — LINKSMĀ Ē PAMUOKONTĒ

MAKSVĪTIS JŪZAPS (PELDIŪ KAIMS, KRETINGUOS R.)

ONTĒS MĒSLĒS APLE ZUOSĒ

Kuokĕs trumpas dabā dĕinas —
Vert vĕkšrĕnis jau ražĕinas!
Sosĕtraukĕs i koprelĕ,
Tūzĕn nomĕi ĕr Ontelĕ.

Vĕsus piningus praūžĕs,
Džaugies kelie nepalūžĕs.
Kāp ĕe bova, kāp notĕka,
Kad pu balius šnapšĕs lĕka.

Ēr atsĕmĕnĕ Ontelĕ
Sosĕtĕkĕs tĕn Zuoselĕ.
An juk šalĕpās siediejĕ —
I torielka kleckus diejĕ.

Mitri, straini muotrĕškelĕ
Vĕrou krĕta i šĕrdelĕ.
Jegu tuokĕ ons torietu,
Šaltuo luovuo negolietu.

Dabā Zuosĕ sunkĕs dĕinas,
Kap moselĕ blaškuos pĕinĕ.
Vĕrs jau senĕ gol po lĕipa,
Kor paukštĕlĕ liūdna gĕid.

Gera žmuogu ka notvertu,
Ūkis ontrĕp apsĕverstu.
Vĕsĕ pašalĕ blizgietu,
Eura iš nomū nebiegtu...

Jegu Ontĕ prisiimtu,
Ons ĕr lĕgas dar išgintu.
Nebstenietu, nebdĕjoutu —
Aple seksa parokoutu.

Vĕsor muotrĕška padietu,
Aple truoba rĕstiuom biegtu.
Peĕciou malku ons privĕlktu —
Pri ognelĕs rĕitā šĕltu.

Ēlgas kelnĕs atsĕraitĕs,
Darbus dĕrbtu net sokaitĕs.
Dĕrža stĕpriu sosĕveržĕs,
Priveizietu karvĕ, verši...

Senuo kaldruo kol sošĕla,
Net kodluotas mĕslĕs kĕla:
Je kap katĕns ons pakniautu,
Dar ĕr vāka sosĕlauktu!

Vĕrs jau metūs ĕr somĕtĕs
Nežegnuosĕs onsĕlĕpĕs.
Apkabintu, pamĕluotu
Ēr pri rĕkala važioutu.

Kĕik linsmĕbiu toukart bĕtu —
Nu pĕragu stalā lūžtu.
Vĕra buobas pašuokdintu —
Vākou varda švĕnta rinktu.

Vo ka balius osĕbaigtu,
Kap arklielis ratus trauktu.
Kad kontĕplĕs nepasĕlistu,
Kĕima kŭlĕs iššĕgrĕstu.

Šiaurĕs viejĕ kad nešvĕlptu,
Sĕinas žiuogspĕruom ožpĕltu.
Bolviems pintu ons krežieli —
Zuosĕs vākou luopišieli.

Biezdis pu longās žĕdĕtu,
Konkolĕnĕ balta sriebtu.
Nieks anodom nepražūtu,
Kap balondĕ krŭvuo bĕtu.

Ka i patala sopoltu,
Ēlgās rĕitās pupas koltu.
Jaunas dĕinas prisimintu,
Vĕsa naktĕ joukās springtu.

Bĕt i luova ka ivĕrta,
Vĕsas mĕslĕs viejĕs vĕrta.
Nebĕiškuojĕ ni Zuoselĕs,
Nopenietas kap žouselĕs.

Vo iš mĕiga ka praboda,
Baisĕ prastā pasĕjota.
Vĕrs negal benosĕšvĕlptĕ —
Tor pas daktar(a) nosĕvĕlktĕ.

Uruluogs ka apveiziejĕ,
Lĕga tujau pat atspĕiejĕ.
Lĕipĕ goltĕis i palata —
Remontous šlapĕma taka.

Baltuo luovuo atsĕgolĕs,
Ontĕ raities ont drobolĕs.
Vĕsĕ pašalĕ skaudiejĕ,
Nuors dar seksa netoriejĕ.

Juokiū planū ons nebkŭrĕ,
Slaugĕs špricus vĕrou dŭrĕ.
Išgolĕiejĕ savaitelĕ,
Sosĕtraukĕs i pŭslĕlĕ.

Ontĕs mĕslĕs tik svajuonĕs —
Neapgava rimtuos puonĕs.
Pri našĕlĕs neprilinda —
Nier kor dietĕ vĕra slinka.

KASTĒ MEILĒ

Gal atsĕmĕnat jŭs Kastĭ?
Tas, kor pĕrstās nuosĕ krapštĕ.
Sava buoba ons palĕka,
Vĕnskaus Nastĕ ka sotĕka.

Šviežĕ mĕsa juk skanesnĕ,
Kol nespiejĕ dar sogestĕ.
Tuoki graži, tuoki duora
Tĕktu vĕrou net i puora.

Pasĕgruobĕs botelkelĕ,
Kastis rĕtĕn pas Nastĕkĕ.
Naktis švĕisi, mĕienesĕina...
Laukā kvĕp jau šviežiū šĕinu.

Pro beržĭnus, pro karklĭnus
Lek pri Nastĕs ontĕ nakvĭnĕs.
Ta juk truobuo dabā vĕina...
Ger uoželĕs šĕlta pĕina.

Trumpa, drŭkta kap baĕkelĕ
Vĕrou krĕta i šĕrdelĕ.
Jegu tuokĕ pasĕgautu,
Dvijau malkas luovuo pjautu.

Žĕborieli ka pamatĕ,
Pri truobalĕs prisĕstatĕ.
Kastis braižuos aple longa,
Vo Nastĕlĕ kasuos bomba.

Vos negava an(a) infarkta –
Kap vėštelė jiemė karktė.
Bet Kastieli ka pamatė,
Atsėgava kap plaštakė.

Dorės platė atėdarė...
Nei an(a) pīka, nei an(a) barė.
Vėns priš ontra sosėstuojė
Kap paukštelė do plasnuojė.

Kas per jausmā! Kas per meilė!
Net ėr mon ištīsa seilė.
Kap vėjuoklė do viniuojies
Ėr so ronkom, ėr so kuojiem.

KUOŽNUS SOKAM SAVA LĖZDA

Pasėlėpos ont kėisalė,
Onė žvalgies i kelali.
Baisė Juonė pasėėlga,
Diel tuo ėe ėr atsėvėlka.

Vaikis – gražus, neištėžės,
Aple Uonės rėitus trėnas.
Taka krovėna sominė,
Belakstīdams pas kaiminė.

Jauna šėrdės – ne ledėnė,
Jausmā taškuos po krūtėnė.
Juonis Uonė kumšt i šuona:
„Būk, brongioji, mona žmuona“.

Ta nebžėna kou daritė,
Kou tam Juoniou pasakitė.
Juk ėr anuos šėrdės jauna,
Graibuos vīru net po Kauna.

Bet galiausė išsteniejė,
Kad net luova sotraškiejė:
„Jegu jimsi, būsiu tava,
Grībus rinksiu pri Rėitava.“

Dėdėl' mėškā, daug pošinu,
Pakviepousiau uoru grīnu.
Kėik tən žvieriū, kėik tən paukštiu,
Neblėks kaktuo juokiū raukšliu!

Ka pavargsiau – atsėsiesiau,
Kepėnėnė dešra jjesiau.
Tava šėrdėis neožgausiu,
Lig pat graba tau tarnausiu“.

Juonis Uonė pakšt i žonda,
Ta net lūpa prisėkonda.
„Nieka tuokė, nieka tuokė,
To bočioutėis gerā muokil!“

Naktėnelės apsėvėlkus,
Uonė šlamėn sava šėlkus.
Juonis kvėit i meilės sala,
Kol dar šėrdės neožšala.

Tən paruodīs tėkra dongu,
Daug gražiesni nei pro longa.
Kvietku žėidā tən kodrietė,
Miediū lapā skiauterietė.

Minkštūs ratūs tən siediesi
Ėr i debesis veiziesi.
Tən bus gerė vėsė žmuonės,
Vėns kėtam linkies maluonės.

Juonis graibies, išdikava,
Uonė spardies, kudakava,
Kol galiausė sosėprata,
Kad i dongu buokšta stata.

Naktis šveisi, mienesėina...
Do darštuolė šnipšt ož sėinas
Senuo trubuo pri pat prūda,
Sosėbiegosiu i krūva.

Tik ka saulė patekiejė,
Juonis nomėi išklestiejė:
Galva sunki, šaltis krata,
Kuojės painuojės ont taka.

Kou ta meilė tatā dara,
Net iš pruota žmuonis vara.
Juk ėr Juonis kėik ožtroka,
Kol pralaužė dounas plota.

Jaunė žmuonės. Karšta meilė...
Nesakau, kad pasėleidė.
Ne šventėije puodus lėpda –
Kuožnus sokam sava lėzda.

KAD TIK JUZIENĖ NEKLIŪTU

JONUŠATĖ LAIMA,
KURŠIENĀ (ŠIAULIŪ R.)

Bova laiks, kumet žmuonis iš vėnkėimiu
i givėvietė kielė. Ganiklas karviems liuob
atmatous vėsėms kopėtuo po vėina rėiželi.
Vėinuo ganiklus bova prirėšta Jozienės
Joudė, kėtamė – Ontienės Šėmargė. Vėina
dėina i trašū sandieli atveže daug pėlnū
maišū. Žmuonės mėslėja, kad salietra.
Bėndra nuosavībė, tad nakti bėndrā ėr
dalėjos. Ontės bova bistresnė – grėtiau

Dailininka Jociė Valerėjuona (1930–2016)
kūriniš. Portėgrapėjė ėš RKIC archīva

apsėsoka. Ontienė šauk:

– Tievā, tik nebarstik salietras ont
ganīklas artėi Jozienės robežiaus, kad
trāšas i anuos ganīkla nenutekietu. Juk tėik
nešė, vargā...

Vīrs paklausė patiuos. Pu kėik laika
pasėmatė ėr rezoltatā. Pasėruoda, baltė
mėltelė bova prišvarpotėnis chemikals.
Vėsa Ontienės ganīkla nugeda, lėka tik tas
pašalis pri Jozienės robežiaus...

AR TU MANE MYLI?

VAŠKĪS ALGIMANTS, KRETINGA

Aukštaitė žmuona klausia vīra žemaitė:
– Brangusis ar tu mane myli?
– O kas ī?
– Nieko nėra, klausiu, ir tiek.
– A kas nuors ne tėp?
– Viskas gerai, tik noriu išgirsti ar mane
myli.
– Vo a nebouvau sakės?
– Sakei, bet labai jau seniai.
– A tatā jau užmėrsā?
– Neužmiršau, sakei man tai lygiai priėš
trejus metus.
– Tā kamė reikals, a kas nuors negerā?
– Tu mažiau klausinėk, negi tau sunku
pasakyti, kad mane myli?
– Nesunkė, bet a rėk tėik tonkė sakitė?
– Reikia, brangusis, tikrai reikia.
– No gerā – aš tavėm mīlo, mīlo, mīlo.
– Kaip malonu, kada vėl tai išgirsiu?
– Nu a skaičioutė nebmuoki – ligė pu
deviniū metu.